

DĚJINY ANTROPOLOGIE

Radana Nováková

Soukup, V. *Dějiny antropologie*. Praha : Karolinum, 2004. 667 s.
ISBN 80-246-0337-3.

Dějiny antropologického myšlení chápe autor jako celostní dějiny člověka-biologické a sociokulturní bytosti. Ve své publikaci se tudíž nespolehá pouze na poznatky fyzických a kulturních antropologů, ale opírá se o poznatky dalších odvětví antropologie a ostatních „spřátelených věd“.

Člověk je také ústřední postavou celé publikace. Sám Soukup v úvodu zmiňuje, že: „Hlavními hrdiny této knihy nejsou pouze vědci, ale především předmět jejich studia, člověk jako dvojdimenzionální bytost – napůl anděl, napůl zvíře...“

Publikaci tvoří tři části věnované dějinám fyzické antropologie, paleoantropologie a sociokulturní antropologie. V první části autor postupně sleduje vývoj myšlení o člověku od antiky až po novověk, kdy se konstituovala antropologie jako biologická disciplína. Ve druhé části publikace popisuje zrození paleoantropologie a prehistorie a klasifikuje nejstarší vývojové etapy lidské společnosti. Ve třetí části vytyčuje předmět a metody sociální a kulturní antropologie, analyzuje nejvýznamnější antropologické směry a paradigmata.

V závěru je kniha opatřena velmi přehlednou encyklopedií hominidů a také slovníkem pojmů, který autor snad až příliš skromně nazývá Malým slovníkem, neboť obsahuje více než 160 pojmů týkajících se problematiky fyzické a sociokulturní antropologie.

Encyklopedie má jednotnou strukturu, obsahuje vždy stáří patřičného hominida, jeho geografické rozšíření, morfologické znaky, přírodní prostředí, potravinovou orientaci, evoluční vztahy, jeho objevitele, naleziště a rok popisu tohoto holotypu.

Čtenář jistě ocení také jmenný rejstřík a vybranou bibliografii, které jsou umístěny v samotném závěru publikace.

Jedinečný ráz knize dodávají také ilustrace. Otisk svého výtvarného umu zde zanechala například Patricie Ebenová svými kresbami vinět. Portréty antropologů a vědecké ilustrace vytvořil Ondřej Svátek, barevné rekonstrukce homini-

dů Kinga Wilk. Titulní stranu zdobí hlava Budhy, jež byla pořízena v Thajsku Alexandrou Janůjovou.

Publikace Dějiny antropologie syntetizuje poznatky přírodních a společenských věd na vývoj člověka, řeší zásadní antropologické teze o postavení člověka v přírodě, záhadu evoluce lidského rodu a roli kultury v dějinách lidstva.

Dílo je určeno širokému okruhu čtenářů. Je totiž nejen knihou o člověku, ale i pro člověka. Obsahuje témata pro lidský rod natolik závažná a důležitá, že seznámení se s nimi je téměř povinností, neboť pojmy rasismus, odsun, genocida... se vinou lidskými dějinami jako nit.

Radana Nováková
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Katedra antropologie a zdravotní vědy